

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3666673-diti-vijni-vikradenna-rosiecu-malenuk-ukrainciv-ak-zlocin-genocidu.html> (дата звернення 29.02.2024).

7. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13.12.2022 р. № 2834-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text> (дата звернення 29.02.2024).

УДК 316.7

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/723-724

Віталій ФЛІМОНОВ

аспірант кафедри
управління та адміністрування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СОЦІОКУЛЬТУРНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Соціокультурні умови мають величезний вплив на забезпечення національної безпеки, оскільки вони визначають готовність та стійкість суспільства до різних викликів та загроз. Суспільство, яке має високий рівень соціальної та культурної стабільності, зазвичай є менш вразливим перед зовнішніми або внутрішніми загрозами.

По-перше, соціокультурні умови включають в себе ступінь соціальної єдності та сплоченості в суспільстві. Суспільство, що володіє високим рівнем соціальної згуртованості, зазвичай має більшу внутрішню стабільність та здатність ефективно протистояти внутрішнім конфліктам та розбратам.

По-друге, культурний контекст грає важливу роль у формуванні національної ідентичності та сприйнятті загрози. Країни з високорозвиненою національною ідентичністю та патріотичними цінностями зазвичай виявляють більшу готовність захищати свої інтереси та територіальну цілісність.

По-третє, рівень освіти та інтелектуального розвитку суспільства також впливає на його здатність до розуміння потенційних загроз та прийняття обґрунтованих рішень щодо заходів забезпечення безпеки.

До того ж, ефективна комунікація між владними органами та громадськістю, розвинута система громадянського суспільства та готовність до співпраці та обміну інформацією також є важливими аспектами соціокультурних умов забезпечення національної безпеки.

Національна безпека – це не лише реагування на загрози та їх наслідки, а й збереження особистих і матеріальних ресурсів, а й три аспекти, які мають бути враховані на рівних засадах [1]:

– створення соціокультурних основ національної безпеки (наприклад, знань, науки і техніки, цілісного права, всебічно підготовлених особистісних ресурсів, освіти, національного морального духу, патріотизму, культури влади, лідерських якостей),

– створення економічних і фінансових основ безпеки, спрямованих на підвищення умов існування і розвитку суспільства та міжнародного становища держави,

– використовувати при реалізації політики безпеки (цілі безпеки) всі наявні засоби та інструменти, створюючи умови, за яких поява загроз та їх наслідків була б малоімовірною або менш серйозною для держави та суспільства, матеріальних благ та навколишнього середовища, тобто діяльність дипломатичної, економічної, культурної, військової, спеціальної, екологічної, науково-технічної, нормативної, особливої, впорядкований, виховний і т. ін.

Усе це означає, що архітектура національної безпеки має враховувати:

– цінності, потреби, завдання та інтереси системи національної безпеки та пов'язані з ними місії, завдання і завдання системи національної безпеки,

– дипломатичні, економічні, культурні, військові, спеціальні, екологічні, науково-технічні, екологічні, впорядковані, нормативні та інші заходи,

– інструменти національної безпеки, які ми використовуємо в окремих видах

діяльності, тобто органи влади та виконавчої влади, що функціонують на території держави та за її межами, на які покладені компетенції та обов'язки у сфері національної безпеки, існуючі та потребують модифікації деталізованих операційних систем,

–взаємозв'язок між елементами СНБ, як це визначено національним законодавством і міжнародним правом і зобов'язаннями,

–здатність і готовність взаємодіяти з іншими суб'єктами на міжнародному рівні та процеси, в яких вони беруть участь.

Основні функції системи мають бути зведені, зокрема, до захисту міжнародного становища, суверенітету та інтересів держави, забезпечення цілісності та цілісності кордонів, захисту держави та її конституційного ладу, забезпечення культурної безпеки, прийнятних умов і якості життя громадян, безпеки людей, їх благ і навколишнього природного середовища та громадської безпеки, захист прав і свобод людини і громадянина, економічних інтересів і системи власності; участь у виконанні завдань, що випливають із міжнародних зобов'язань щодо спільної оборони від агресії; охорона державного кордону, інформації з обмеженим доступом і персональних даних та виконання інших функцій.

Отже, соціокультурні умови мають вирішальне значення для забезпечення національної безпеки. Суспільство, яке має високий рівень соціальної згуртованості, культурної ідентичності та освіченості, зазвичай є більш стійким та готовим до викликів, що стоять перед ним. Тому важливо надавати належну увагу розвитку соціокультурних умов як одному з ключових аспектів національної безпеки.

1. Kitler W. Model of the National Security System: Selected Problems. *European Research Studies Journal*. Volume XXIV, Issue 3B, 2021. 1027-1040.

УДК 159.923.2+34

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/724-725

Олександр ШУМЕЙКО

старший викладач кафедри

психології та педагогіки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ МОЛОДИХ ПРАВНИКІВ

Нині в новітній Україні на державному рівні визначається особливе значення розвитку національної самосвідомості сучасної молоді. Багатьма державними інституціями ведеться активна робота з формування та реалізації національної концепції української держави, в рамках якої наголошується на відродженні національних культурних та патріотичних традицій, духовних цінностей тощо. Провідними та перспективними напрямками такої діяльності є ідеї гуманізації та демократизації, які стимулювали зростання національної самосвідомості, та використання в освітньо-виховній діяльності національних та загальнолюдських цінностей, створення соціально-культурних умов для самореалізації особистості, розвитку духовного потенціалу [4, с. 54]. Особливої актуальності нині набуває проблема формування національної самосвідомості, заснованої на інтеграції національних та загальнолюдських цінностей, серед студентської молоді, насамперед серед студентів та курсантів юридичних та військових спеціальностей, особливо серед тих із них, хто виявляє свою активність у громадській роботі, волонтерстві й соціально-політичних процесах в цілому. На нашу думку, під категорію «молодий правник» підпадає молодь віком від 14 до 35 років, які навчаються або навчалися у закладах вищої освіти всіх рівнів акредитації на юридичних спеціальностях: здобувачі, студенти, курсанти, молоді науковці тощо, вік яких наразі не перевищує 35 років.

Виховання національної самосвідомості молодих юристів, як і виховання загалом, є комплексним процесом. Виховання національної самосвідомості слід починати з виховання самосвідомості особистості. Самосвідомість особистості – відносно стійка система уявлень індивіда про себе як про частину суспільства, своїх взаєминах із навколишнім світом, іншими